

[L. D. Rasmussen.]

Jeg berørte før den store Arbejdsløshed med dens menneskelige Lidelser og store økonomiske Tab. Men jeg berørte ikke det Tab af Værdier for Nationen, som de 178 Millioner tabte Dage betyder. Lad mig blot regne med, at der hver Dag vil kunne produceres Værdier for 10 Kr. som et Gennemsnitstal — det er muligt, at det er for højt for nogle Virksomheder, men til Gengæld vil det være for lavt for andre —, saa betyder dette alene 1 780 Mill. Kr. Tab ved manglende Værdifrembringelse. Og hvis disse Værdier var blevet skabt, vilde vi have undgaaet de menneskelige Lidelser og sparet en Understøttelse paa 299 Mill. Kr. Altsaa, Differencen til Ugunst for Samfundet som Helhed er ca. 2 Mil-liarder Kr.

Og nu maa vi jo desværre ikke være af den Formening, at Arbejdsløsheden snart er ovre. Den kan svinge op og ned, men som Forholdene former sig i Øjeblikket, er der i alt Fald størst Sandsynlighed for, at der vil blive en i Forhold til nu uforholdsmæssig høj permanent Arbejdsløshedsprocent.

Derfor er det ikke blot og bart Arbejdsløshedsproblemet, som vi kender det, der er til Behandling i Øjeblikket, nej, det er Spørgsmaalet om, hvorledes der kan skabes Beskæftigelse for, at den danske Arbejdskraft kan faa Lov at være med i den værdiskabende Produktion, og jeg skulde mene, at dette Problem, saa alvorligt det er, maa kunne samle os alle til en virkelig alvorlig Drøftelse og vække en fælles Villie til at foretage noget for at kunne rette hele dette Forhold. Spørgsmaalet skal løses, vi kan ikke fortsat blive ved, som vi gør i Øjeblikket. Her hjælper ingen Passivitet.

Ganske vist har jeg nu hørt fra et Par Sider den mest inkarnerede Reaktion overfor disse Spørgsmaal, hørt det paa en Maade, som tyder paa, at man fra den Side intet har glemt og intet har lært. Man synes ikke at ville undersøge hele dette mægtige Spørgsmaal, dette Problem om Beskæftigelsesgraden; man synes at skubbe det fra sig, fordi det maaske er for ubehageligt, det volder for megen Spekulation at kunne komme igennem det.

Jeg har set et Parti, der var aktivt paa det Omraade og stillede forskellige Forslag, der havde til Hensigt at afhjælpe Arbejdsløsheden i saa stort Omfang som muligt. Det kan kritiseres, om disse Forslag var egnede dertil, bevares, men jeg saa ikke noget af Partierne stille Forslag,

som var bedre end disse. Jeg saa blot, at de blev fejlet af Bordet, og dermed færdig.

Det synes altsaa, som om det er den Vej, man vil fortsætte. Det bliver til Skade for Landets Økonomi, det bliver til Skade for de Tusinder og atter Tusinder af Arbejdere, som kun venter paa at blive beskæftigede.

Der maa kunne føres eller muligt fortsættes Forhandlinger med Erhvervsorganisationerne om Modernisering og Koncentrering af Bedrifterne, og der maa lægges mest mulig Vægt paa Udstykning af Jord for ogsaa ved Landbruget at forhøje Beskæftigelsesgraden. Parallelt hermed maa de paabegyndte Undersøgelser og Forhandlinger fortsættes for at skaffe Afsætningsmuligheder i Udlandet.

Men der maa lægges Vægt paa Afsætning af Kvalitetsvarer. Det danske Landbrug har vist at kunne producere og afsætte en Kvalitetsvare, thi det er jo i Virkeligheden kun det, der har betinget, at det danske Landbrug har kunnet eksportere sine Varer, og de andre Erhverv maa kunne gøre noget lignende. Forudsætningen herfor, en intelligent og dygtig Arbejderklasse, den har vi, og netop saa intelligent, at der i Almindelighed taget er Trang hos denne til at lære endnu langt mere, at dygtiggøre sig i en endnu højere Grad, for til enhver Tid at kunne være paa Højde med den tekniske Udvikling.

Det vilde ogsaa være klogt at tage Arbejderne med i Ledelsen af Bedrifterne. Jeg begriber ikke, at man indenfor vore Erhvervsvirksomheder mener at have Raad til at holde alle de Kræfter ude, som rummes i Arbejderklassen, alle dem, der gennem deres praktiske daglige Arbejde har faaet en Erfaring, som ingen af deres Ledere vil kunne faa. Disse Folk vil man ikke tage med i Ledelsen, endskønt de, synes jeg, netop var paa deres Plads der.

Jeg er ikke blind for, at denne Modernisering og Koncentrering kan rumme en Fare, Faren for, at der i større eller mindre Grad kan finde Fortrustninger Sted, men for at forebygge en forøget Udbygning, der i saa Fald vilde blive Følgen, bør der gennem Lovgivningen skabes en vis Sikring herimod. Jeg tænker ikke, at denne Foranstaltning vil blive af meget lang Varighed, thi jeg mener, at den kooperative Bevægelse vil kunne yde en regulerende Indsats.

Landbruget har jo gennem lange Tider